

י"א א מ"י פ"ח מה' שנת
הלכה א'
ב ב מ"י פ"ח מה' שנת
הלכה ב'
ג ג מ"י פ"ח מה' שנת
הלכה ג'
ד ד מ"י פ"ח מה' שנת
הלכה ד'
ה ה מ"י פ"ח מה' שנת
הלכה ה'
ו ו מ"י פ"ח מה' שנת
הלכה ו'
ז ז מ"י פ"ח מה' שנת
הלכה ז'
ח ח מ"י פ"ח מה' שנת
הלכה ח'
ט ט מ"י פ"ח מה' שנת
הלכה ט'
י י מ"י פ"ח מה' שנת
הלכה י'

מוסף רש"י

תאנה מה שערוריה שבה
כגורגרת להוצאת שבת.
שעור בכל האילנות כגורגרת.
דמן המזלי אולכין כגורגרת,
והוא חמלה וישא גרבותו מ.
שיעורן כרימונים. יקב
כמוצא רימון טבור, בעלי כמים
חמס על ליהם, הילך יקב
כמוצא קומות מניעו לזמים,
יקב כמוצא יום שמתמם
לאחריו, יקב כמוצא אגוז
שמתמם בו רמונים, אכל של
אוזן העמוד למטר לא היו
שעוריה כבה (שם מ: וכו' וכו').
טובה (שם). דבש. האומר כמורה
הוא דבש ממנו (ברכות שם).
כרובות. ממנו (טובה שם).
ליום הכפרים. לא יבש ביה
אזילה אלא אכר לא מניח, מתי
דמיית דעמיה ותקע ליה
מעטו (שם). ותסבירא
שיעורין מיתבב כתיבי. כלום
כתיב כמורה עלש שמעור וית
המונע תמין וכן כלום (שם).
שלא יהא דבר הוציא בין
בשרו ליהם. אכל כמים
משמע שיש כשרו ליהם (ב"ב
כ"ג). במים במי מקור. כמים
משמע מים מחמרים יחיו
(קט"ו ד: א'): כמים קורטום
כפמיה משמע מים המחמרים,
לאפקין שאוקין, ומיהו מים ימים
לא לרין, כמדיכין בים (ויקרא
טו) מים חיים, מכלל דשאר
טמאין לאו מים חיים בעי, ומיהו
כמים, מים המיוחזקין במקור,
אל"פ סוף גשמים (תניא ר"א)
א: כמים מים המיוחזקין שנקוו
במים, מים מעצמם, מנלמא כתיב
כמים (שם) למעטין שאוקין
דחיל כפמיה ומייתו ועיביל
(רשב"א פסחים קט"ו). כל בשרו.
מנלמא כתיב כמים, משמע של
גופו על כמים, שאין נראה
אלא כתיב כמים כן (שם).
נימא אחת קטורה. ומקפיד
עליו. הוצאת. דמיקד שפי
ולא יעילי על מילא, ומתירין לקמן
גורמין על מיעוט המקפיד
(טובה ו) וכו' (דף טו). שלש
אינו הוצאות. לפי שהשער
קשה ולא מיהיק שפיר ועיילי
ניה מילא (שם שם). את הטפל
לבושרה. יחא כמים, הטפל,
הדנק (טובה ו). דבר תורה.
הלכה למשה מסיני (טובה ו) וכו'
(שם) דלמא שיעורין תליין
ומתילין הלכה למשה מסיני (דה
שם). רובו. רוב שער מנוק
כתיב או קשור אחת אחת (טובה
וכו' וכו') דה (שם). ושיאנו
מקפיד עליה. הוא ליה כמורה,
היאל וקין סוף ליעול ועייל
לנייה על חייך (טובה שם).
ואן יקב ונגזר נגזרו גזירה
לגזירה. הא למיתין כמורה
הש"ס שאין נגזרין גזירה לגזירה,
מחא קלה נפקא וסתמא את
משמתי (ויקרא י"ז) עשו
משמתי, כלומר גזירה, למשמתי,
ומנחת העולה

ראשונה עד שישה רביעית ^ט דהא דרשינן שער שער דכתיב גבי שער
רביעית הדין מה להלן רביעית אף כאלו רביעית חזרו לומר לא יאכל
ולא ישתה מה אכילה בזכות אף שמהי בזכות משמע דאכילה לכולי
עלמא בזכות ונראה לרבינו חס דגרסינן שער שער גפן כלו כיו
יין לגזר וקשה לפירוש רבינו חס כן
יכול לשער בזמין כמו ציין זמקוס
שש זית אגורי ישים עליו ולולבין
אם יפילו שיעור עליו ולולבין שאכל
כשיעור שיפיל הדין הן מים הן יין
חיב ^א ואי בשמיה איירי ^ב למיידו אם
שמה כשיעור מה שמפיל זית אגורי
מן היין ^ג דמשמע ציין שהוא דבר
מועט ולא בזמין פשיטא כיון דשמה
יין שלא ישער אלא ציין ומה לרין
קרא וגם לפ"ה קשה מילא נפקא
מינה ולי נראה דלפ"ה לא קשה כלל
דרביעית של מורה הוא אכזעיים
לדעית שער כיון האומריין צערי
פסחים (ד' קט). וזהו מה שמפיל
גינה ומנחתה מן המים לפי חשבון דמ'
סאה דמקוה והשמה משעריין עליו
ולולבין שאכל כשיעור שיפילו מן היין
כלי מלא אכזעיים על אכזעיים שהוא
שיעור גדול ולא משעריין כשיעור
שיפילו מן המים שהוא דבר מועט.
ע"כ הגה"ה: ^א כ"כ ב"י בעיני בתים
שיעורין כרימונים. גבי כלי עץ מתניא
במסכת פירקין פ"ו (מ"א) אכל
גבי כל חמס מן צפ"ג (מ"ב) דכלים
העשויים לאוכלי שיעורין כית וזהו
דלמך בסוף המלניע (שם ד' ה:)
רמונים היינו היכא דיחדו לרמונים
אכל כמורה הוא כמוצא זית:
שיעורין ונגזרין כרימונים. צפרק י"ז
במסכת כלים (מ"ד)
מעטו (שם).
תנן הרמונים שאמרו ג' אחוים
זה זה משמע דשיעורין ג' רמונים
אשר דבר בצפרק המלניע (שם ד' ה:).
וקשה יקב כמוצא רמון טבור משמע
רמון אחד ^א ולקמן פ"ב (ד' ה:). גבי
חוקיה יקב כמוצא זית וסתמו וחזר
ויקב ^ב עד שהלנינו למצוא רמון מהו
ולא קאמר יקב כמוצא רמון וסתמו
וחזר ויקב כמוצא רמון עד שהלנינו
לג' רמונים מהו וי"ל דג' אחוים לא
שיאזר ביחד אלא זה אחר זה ולרין
נקב רחב להוציא ג' זה אחר זה יומר
ממה שהיה האחד לבד אי נמי ג'
אחוים פירוש שגדילי ג' צימד ^א וזה רמונים זינונים ולא מנחתן
שגדילין אחד של או יחד שהם גדולים ולא מנחתן שגדילין ד' או ה'
צימד שהם קטנים ^א ועלום רמון אחד לבד קאמר:

הי"ב תאנה ניגהו ואסמכיניהו רבנן אקראי. צפרק בתרא דיומא
(ד' פ). א"ר יוחנן שיעורין ועושין הלכה למשה מסיני
ולא גרסי' הכי דהא מקפידין הכא דאסמכתא ניגהו ועוד דלא היה משני
מיד ^א אלא גרסינן עושין ככתב כתיב אימא וכו': **ד"ב** תורה רובו
ומקפיד עליו הוציא. פ"י כקטנים בשערו כשיעורין ^א אכל כשרו אפילו
מיעוטו שאינו מקפיד חוצץ וקשה לר"ת בצפרק הערל (בימות ד' עח.
ושם) אמרינן נכרית מעוברת שנתגיירה אין צנה לרין טבילה
וקאמר אימנא משום דר' ינחם הא אמר רב כהנא לא שנו אלא
רובו אכל כולו חוצץ והשתא דלרצה הוא ליה למימר כי אמר ר'
ינחם בשערו בשום מי אמר' ועוד דצפ"ג דם חטאת (נחמ"ד ד' טז).
מיימית דם שעל בגדו חוצץ ואם טבח הוא אינו חוצץ ^א ועוד אי בשערו
דווקא אם כן כשנאמר הלכה למשה מסיני הוצרך לומר שערו רובו
ומקפיד עליו חוצץ אם כן שערו הוא הלכה למשה מסיני ואמאי
לרין קרא לשערו ^א וכי האי גונא פריך בצננת דוכתי ^א:

זו"ת הא השתמש תחת הקורה. פירש בצננת דקאמר חזרו
הליצין יורד וקומם ומאן דלמך סבר חזרו הפנימי יורד
וקומם ^א ולא רצה לפרש ^ב דמר סבר היכירא לבני רשות הרצים ומר
סבר היכירא לבני מצוי משום דקאמר בתר הכי ואיביעית אימא

גורגרת. היא תאנה יצשה וזה שיערו כל אוכל אדם לענין הוצאת
שנת דתנן (שם ד' ו): המזלי אולכין כגורגרת: בעל הבית חס
על כליו ואם יקב כמוצא זית מניעו לאחוזים כגורגרת מניעו לרמונים
לפיכך אם יטמא ועיקב עדיין טמא עד שיעקב כמוצא רמון וייניו
שיעורן כרימונים אכל כלי רובו
העמוד לימנר טבור צפרק קטן: רזנ
שיעוריה צויסים. אכילת חלב ודם
ונמח ופיגול וטמא וניזילה וזהמה
טמאה וצפר המנ להאחיל ומנע
ניזלות: כל דבש האמור כמורה
דבש ממדים וכדלמך הכהן (בכורים
פ"א מ"ג) אין מציאין בכורים (בכורים
מ' המניין ולא מממדים שבהרים ולא
מפירות שזמקוס אלמא פשיטא ליה
למנא דממדים מ' המניין דהיינו דבש:
כמים צמי מקוה. המוכנסין משמע
ואע"פ דלאו חיים מנלמא כתיב חיים:
כל בערו. משמע כל בערו כאלו:
לשערו. שפסל זו חליצה: וכדריצה.
דלמך רצה חליצה פוסלת בשעיר:
נימא אחת קטורה חוללת. למני
להדוקה שפיר ואין חוללים נכנסין
צקש: שלש איני חוללות. דלא
מיהדקי שפיר ועיילי זהו מים: דבש
סורה. הלכה למשה מסיני כמורה
שזעל פה: רובו. רוב שערו שאם
יש בו דבר המוכן כגון דם יבש ודיו
ומיט יבש ופת יבש או שקשור רובו
אחת אחת: ומקפיד עליו. שנתמטו
על לילכו זה שצדאש: ושאינו
מקפיד עליו. הוא כגופו ואע"פ דהו
כרובו לא חייץ: וגזרו על רובו
שאינו מקפיד. הוציא והו רוב דומי
במקלל תלפיה דאורייתא: ועל
מיעוטו המקפיד. הוציא דומי עלה
בהקפדה. וגזרו לאו הלכה למשה מסיני
הוא אלא גזירה מדרבנן ורובו המקפיד
לתוריה הוא דהו הלכה למשה מסיני:
וליגזור נמי על מיעוטו שאינו מקפיד
עליו משום מיעוטו המקפיד. דלמנו
להלדי דהאי מיעוטו והאי מיעוטו:
אי נמי. ניגזור בו משום רובו שאינו
מקפיד דמני להלדי דהאי אינו מקפיד
והאי אינו מקפיד: היא גופה גזירה.
משום רובו המקפיד כדלמך: ארון
שערה שפוסם טפח. ארון גובהו
משעה טפחים דכתיב (שמות כה)
ואמה וחצי קומתו וכפורת טפח הכי
עשרה וכתיב [שם] ודברתי אתך מעל
הכפורת ומילא צפ"ק דסוכה (ד' ה:)

רבי יוסי ואמר נעולם לא ירדה למטה מעשרה דכתיב השמים
שמים לה' והארץ נתן לבני אדם (פסלים קטו) ולמטה מעשרה טפחים חצי
ארץ דכתיב ודברתי אתך מעל הכפורת אלמלא עשרה היו שמים
למעלה מעשרה לא חשיב ליה רשות תחתית אלא רשותא אחריתא:
אם צנין. כגון אמות הקרשים והיריעות: אם כלים. כגון אמות
הארון והמזבחות והשלחן: באמה כחמשא. דהשתא לא נפקא ליה
מארון מדי דלר' יהודה לא היו ארון צבדי כפורת אלא שנתה
טפחים ומנחה: צינונים. באמה כח' א' צינונים לכל אדם ויש גדולה
ממנה כדלמך ככילד לוילין (פסחים ו). שמי אמות היו בשנתן הכירה
אחת יתירה על של משה חצי אצבע ואחת יתירה עליה חצי אצבע
נמלאת יתירה על של משה אצבע: לגוד. דלמרי' כמנה דוכתי גוד
אחתי גוד חסיק. ופחות מג' כלבוד ולשון כלבוד כמו סניף דבר קצר
שהוסיפו עליו והאריכוהו: וכל למעטו. לעומת צנין אצטבא אם
עפר תחת הקורה כדלמך למעט גובהה: כלום ממעט. משמע
כמה יצביה הקרקע: צפרק דלרין ליה. עד שלא יהא החלל יומר על
עשרים: רחבו. של מיעוט להרחיבו לתוך אורך המצוי כמה:
טפח. כנגד רחבה של קורה ותחתיה: מאן דלמך טפח קפד
מוטר להשמשם סתם הקורה. דלמך חזרו חזרו חזרו יורד וקומם
כדמשמע לקמן (ד' ט): והלכך כיון דשיעור עשרים אמה משום
היכר הוא הרי יש היכר לעמוד על אותו טפח שנגבה תחת הקורה:
וכלו עלמא קורה משום היכירא משמע דעד השתא לא היו

שנת (קב) קיב: סוכה ו.
כרובת. קמן. כל גלים פ"ו
מ"א, ג) נבחרת מל: לימא
גם בילקו לימא, א) סוכה
ו. וביכרת מל: לימא מדרבנן
וקרא אסמכתא ונלמא,
(ד' ג"ל ורין כמים את סו'),
(ה) לקמן ד: יומא לא. מנייה
יא. פסחים קטן. וסוכה ו. כ"ק
פ. ע"ש, א) וסוכה ו. ע"ש
דנה סו, א) וסוכה ו. ע"ש,
(ח) כמי' איהא לבנות את שערו
אלו כי אלוטין הלכתא,
(ט) סוכה ו: ידע סו' יצמות
ע"ש, א) שנת י: סוכה ו. ע"ש,
(י) סוכה ו. ע"ש, א) וסוכה ו.
(י"א) שנת י: סוכה ו. ע"ש,
(י"ב) סוכה ו: כלל פ"ו מ"י
מנחת ו, א) ו) ויחזיקו
דמיר פ"ו איהא כוה"ל דהוין
דרשין שער מה שער שנאמר
להן רביעית אף כאלו רביעית
ופי בעל קרבן עשה להן
רביעית שיהא חמלקש רביעית
דבעי שיהא מירי משמחך
וכן מלמ הוין דנפסל כאלו הוא
בעטו. וכן פסוק סוכה ו.
כרייה גפן פ"ו איהא על יסין,
(ו) לשערו אלא ודאי לכתמא
ולמורה שיהא ויהו מקרייה ליה
לשערו להא אלוטין קלה
לשערו לאו ליה לכתמא היא טלו
קמ"ל לכתמא לרובו בין לשערו
בין לשערו מ"י].

תורה אור השלם

- א. ארץ חוקה ושערה ונפן ותאנה ורמון ארץ חן ופן ודרבש י חן
- ב. ואיש בין תבא ממנו שבתת ורין חיים את כל בשרו וקטנו עד הקרב: ויקרא טו טו

גזירות הב"ח

- ג. נב' א' כרימא אלא לרבי (יהודה: (ב' טו) ד' שיעורין וכו' יקב כמוצא זית וסתמו וחזר ויקב כמוצא זית וסתמו עד שהלנינו: (ג) ד"ה ממה וכו' וזה למה לפסד: י"ב ע"ל בסוף דף (ט"ז) [מ']:

רב ניסים גאון

כי אחת הילכתא לגוד וללבוד ולרדוף עקומה. (אבל) לגוד זה כמו שאמרו בוד המסכתא ובמסכת סוכה בוד אסוק מחיצתא וגוד אחות מחיצתא, ולבוד זה שאמרו כל פחות מן לבוד דמי. ורדוף עקומה כמורה כפר' א' סמורה, בית שנפחת וסוכו על יבוי אם בין הכותל ולסוכו ד' אמות ספולה. פחות היה הירוחק שביתוין אחת מ' אמות כפרה. כי ירון זה הכותל שלבית כאילו הוא סוק לסיכון ורואין כאילו בו דופן עקומה ונכשר בו הסוכה.

רבינו חננאל

היה גבוה מים בין אמה ובא למעטו ממעטו בגובהו עד שיעמידנו בכ'. בירוחב בכמה ממעטו. רב יוסף אמר טפח. כלומר שיעור רוחב הקורה (כאבי אמר ארבעת). לימא בהא פליגי אביי ורב יוסף, רב יוסף אמר טפח ומותר לו להשתמש תחת הקורה שנמצא משתמש במקום שהוא עשירים.

מין צפרק להכניס היות

א. כיון דצפרק להכניס היות חלה ולמלאות שניה הכוס והכניס בו כשיעור מה שאכל, וכשעור שיצא ראשונה כן יצא בשניה בין מלא מים בין מלא יין, כשילמא אי גרסי' רביעית ניחא, דאין צריך להכניס אלא פעם אחת כשיעור מה שאכל ומודרין אם יצא ממנו רביעית, ובכוס מלא יין צריך שיעור גדול להוציא ממנו רביעית. (מ"ס הל"ש, ב. וכו"פ, שם. א. שאין צריך להכניס כותיב כי אלא פעם אחת וכו'. וכל שהו דרוחק זה את זה ואין גדילין ביכ. שם. א. פירוש מר' חנן ארץ חטה ושעורה וכו' כל הפסוק הזה לשיעורין נאמר, וכו'. דכי משניין כי אחת הילכתא לרובו ולמיעוטו אשיניא קמא קיימין דאמרן כי אחת הילכתא לשערו. מ' סו'). דבידפא (מ"ס הל"ש, א) ואלו הן הילכתא תחת הילכתא וכו'. כלומר' הוה ביה מפרוקא קמא דאמרן כי אחת הילכתא לשערו. מ' סו'). א. וקסברי כולוהו קורה משום מחיצה. מ"ס ר"פ.

6 [תקנן לד: ט] 5 [תקנן ק: חולין ק"א, א] 4 [גירי הלאש' אפאל, ד] 3 [עליל ה, ה] 2 [גירי ובלש' או קורה, ו] [תקנן יא: א] 1 שבת ו. וקו. תקנן יב. כב. עט: לה, 11 (ח) "או" איתא ד"ר" [תקנן נה: א] 10 ומתא [תקנן דף טז] דכרין עוראן ואתמיה בעקמיתיהו און ראה לפי ד"ל דבני רשאו האחד לא ראו לעשות להם מיקון פ"א]

גילון הש"ס

תוס' ה"ה רב אמר רבי רהא מצ"ש מתייבן מן התורה. ענין תקנן דף כב ע"פ מוס' ד"ה והארי: בא"ד איבא ע"פ דפפולש נגמר הוי. ענין תקנן דף י"ג מוס' ד"ה עושה פס:

מוסף רש"י

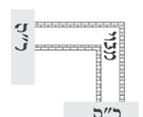
דפתחא בקרן זווית לאו עבדי אינשי. ללא אורמיה הוא [תקנן צד]. בקעה מצא. לומר און גני תורה שיהיה, כקעטע וז שאין לה שומר והכל פרוץ [תקנן ט].

מוסף תוספות

א. שלא כוונה לצמצם אבל כשמוקדקו [לצמצם לכוון] איפשר לעמוד על כוונה. מוס' הלאש. ב. נתי דאם ישרה למודו אי שוו תרווייהו כהדרי יוכל לוקדק לכוון הדבר. ג. כשדומה לנו הדתי מחצה על מחצה. מוס' חולין מ: ד"ה לפי. ד. ולא ספק ספיא ממש, דאן זה אלא ספק אחת, שמה היה פרוץ מרובה שמה לא הוי, אלא מצינו הוא יותר מהיתר מן האיטור, וכן ההיא דמחצה על מחצה כרום חולין, מוס' הלאש. דאיכא שני צדדין להתיך, דהיינו רוב ומחצה על מחצה, וליכא אלא חד צד לאיטור דהיינו דלמה לא הוי מחצה. מ"י הכין. ה. דלא משכח לה לאיטורא אלא במצומם, אבל אי עומד נפיש שרי און פרוץ נפיש שרי. מוס' הלאש. ו. דאיכא און שני דרכים לאטור, חדא שמה צמצם, ואח"ל לא צמצם, שמה כמו כן לא צמצם ממה שהוה סבור דאין שם רק ח' ויש בו מעט יותר, ויש בעומד ד' ויש בפרוץ יותר מ' מעט, ונפקא ליה מתורת לחי' וגם פרוץ מרובה.

מוס' ר"פ. ז. כלומר דבעשר אמות אינו נפול, מפני שהוא חשוב פתח דכל שיש בו שיעור פתח אינו חשוב כפירצה. ענין II. שהיא אוסרת ב' טפחים וכו', וכל דהוי הפירצה דבר חשוב כשיעור הראוי לפתח קטן אוסרת שם, שאין טעם להחיל בזה בין ד' ליותר מ' טפחים, וכל דאפיקתיה להפטר פירצה מתורת פתח דלא נימא פתחא הוא אוקימה על ש' טפחים שהוא דבר חשוב.

ש. אבל הכא מיידי בפירצה, וה"ק, פתחא בקרן זווית לא עבדי אינשי שני דרכיהו ונאמר, שאין גרילות לעשות כן, א"כ לא יחשבוהו הפירצה כפתח. מוס' ר"פ. ז. וה"ק אחד [ראשון] בקרן זווית, ואחד זווית אינם אלא בד'. רש"י א"ל תקנן י: א. אבל מילתיה דרב דאמר תורתו כמפולש פירש לכל הלשונות דפירושיו שהוא מפולש לחיבורו הוי כמפולש לרשות הרבים וצריך בעקמומיתו צורת הפתח. מוס' הלאש. ז. אלא צריך תיקון בעקמומיתו. שם. [מ]אצרכוהו שתי דלתות במקום צורת פתח רב דאמר תורתו כמפולש וכו', שאם אתה אומר שאין עושין כלום בעקמומיתו אלא בראשית, אז וראי חבור צורת פתח סני כמפולש דעלמא, דהא אם תמצא לומר שאין צריך בעקמומיתו כלום אתה עושה כשיעורו ויצאיתו כשני ראשין וכאלו הוא מפולש שנתקע, וכל מבי מפולש אין צריך צורת פתח אלא באחד משני ראשיו. רש"י ז. דכ"ב צריך צורת פתח באחד מראשי המבוי הישר המפולש להכניס עצמו, וכשר בו המבוי העקום שבצדו, אבל המבוי העקום שבצד האחר אינו נכשר, כי עדיין יש [לרוץ] בו, שני ראשיו הם פתח העקום והראש השני של המבוי הגדול שאין בו כלום, ונמצא שאין למבוי העקום ההוא שום צורת פתח באחד משני ראשיו אם לא תעשה לו צורת פתח בפתחו או בראש המבוי הגדול השני. שם. ז. דכיון דאמר חתם גיטא, איך גיטא דקאמר לא משמע אלא הצד השני של כל אחד ואחד מן המבואות הקטנים. שם תקנן מ: 10. דתן ונשים ועבר רב לא חשיבי למיעיל במינה כשם שלא היו במספר הפקודים מבורר. שם תקנן נט. 10. וכיון דמ"ם כביעין שיהא רחב כשיעור אמה היכי ס"ד דטיג ליה בלחיי, והא נתן הרוב מעשור אמות יעמט. מ"י הכין.

מלידו. כזתל ארכו ולא אכל ראשו אלא שיש ארבעה עומד מן הפתח עד הפרצה: מראשו. שהיה מצוי רחב כ' אמה וסתמו עשר אמות כדתנן [ג]. והרוב מעשר יעמע ונפרצה פירצה צוטה סמימה: לא ספולג עלאי. לומר רב מכשר איקלע לדמחריא כו': בקעה מאל. עמי הארצים היו ומחליין צומצת והחמיר עליהן לעשות סייג להרחיקן מן העצירה כאלם הגודר בקעה פרוצה לשומרה: מצוי עקוס. ושני פתחיו לרשות הרצים: סורסו כמפולש. ומצוי המפולש לרה"ר צריך אורת פתח מכלאן ולחי או קורה מכלאן כדלקמן אף זה צריך לשני פתחיו לצד רשות הרצים לחי לכל רוח ובעקמומיתו צריך אורת פתח דפולש שהוא מפולש למצוי. הוי כמפולש לרה"ר: סורסו כסוסו. ואין צריך צעקמומיתו כלום אלא אלו עושין לחי לפתחן ואלו עושין לחי לפתחם מנכרין אורת הפתח אלא לפתחים המפולשין זה כנגד זה לרשות הרצים. ל"א מורחו כסוסו מורת מצוי סמוס וצריך לעשות לחי לעקמומיתו והיינו לחי שעושים במצוי סמוס וזה קבלתי ממנוי הוזק וז': אינימא ציומא מעשר. שרובם פתחם עקמומיתו יותר מעשר: צהא לימא שמואל כסוסו. וניסגי צלמי אטו לחי ציומא מעשר במצוי סמוס מיי מהני. וללישא קמא כיון דיותר מעשר הוי כחד מצוי וכי האי גונא לא לימא שמואל דלאו פירצה אלנא פירצה לדדין לצד צרבעה: מגלל דרב הווא. אפי' צפירצה ללא בקעי רצים כגון צפירצה למקום מטונף או למקום מקולקל צפתחים וטיט ואין דרך רצים מנייט לעבור צוטה פירצה אסר נמי צרבעה: מ"ש מדר' אמי ומדרב אסי. דלמריין לעיל [ה]. אס יש שם פס ארבעה ממיר פירצה עד עשר אלמא פירצה מצוי מצוי צעשר: הסס דאיכא גידודי. שנשתייר מן הכותל ציוקו ג' או ד' טפחים גובה על כל פני הפירצה שאינה נוחה לעבור בה: כהא. דלסרנה אלנא דליכא גידודי. גידוד לשון פסה: ר"ה. צעשה: רחב שש עשרה אמה ועיר שמניין זה ששים ריבוא ואין זה חומה (או) 10 שהיה ר"ה שלה מכוון מעשר לשער שיהא מפולש דומה לדגלי מדבר: אורס הפסח מכלאן. בראשו אחד: ולחי וקורה. צוקו העיר: יתר על קו. לעיל מיניה איירי בצובה עלייה מצית לבית שבשני יצדי רה"ר וכן גשרים המפולשין לרה"ר דשרי ר' יהודה לטלטולי תומיה משום פי תקרה יורד וסותם צפ' כל גגות העיר 10 וקאמר צברימא יתר על כן אפילו היכא דליכא פי תקרה והואיל

אמצידו בעשר מראשו בד' מאי שנא מצידו בעשר דאמר פתחא הוא מראשו נמי נימא פתחא הוא א"ר הונא בריה דרב יהושע כגון שנפרץ בקרן זווית 6 דפתחא בקרן זווית לא עבדי אינשי ורב הונא אמר אחד זה וא' זה בארבעה וכן א"ל רב הונא לרב חנן בר ועבד עובדא בוותי א"ל רב 6 בקעה מצא וגדר בה גדר אמר רב נחמן בר יצחק בוותיה רב הונא מסתברא דאיחמר מצוי עקום רב אמר בתורתו כמפולש ושמואל אמר תורתו כסתום במאי עסקינן אינימא יותר מעשר כהא לימא שמואל תורתו כסתום אלא לאו בעשר וקאמר רב תורתו כמפולש אלמא פירצה במצוי מצידו בד' ורב חנן בר 6 רבא שאני התם ידאא בקעי בה רבים מכלל דרב הונא סבר אע"פ דלא אבקי בה רבים מ"ש 6 מדר' אמי ורב אסי התם דאיכא גידודי הכא דליכא גידודי: ת"ר ביצד מערבין דרך רה"ר עושה צורת הפתח מכאן ולחי 6 וקורה מכאן 6 הנגיה אומר ב"ש אומרים עושה דלת מכאן ודלת מכאן וכשהוא יוצא ונכנס נועל ב"ה אומרים עושה דלת מכאן ולחי וקורה מכאן ורה"ר מו מערבא והתניא 6 יתר על כן א"ר יהודה מ

אחת והא אי אפשר לנמסר התם נמי והואיל ולאו אדעתייהו לצד צבת אחת הוי צבדי שמים 6 וי"ל 6 והואיל ואי אפשר לנמסר אלא ע"י טורח גדול לא הטרמיו לנמסר ולמדוד צפק דצריהם וכן משמע מלשון הקונטרס דפי' דרוב צני אדם אין יכולים לנמסר והוי ספק לנמסר ואסור או לא לנמסר ומותר וה"ר שמעיה פי' דמצי למימר דידיד אדם נמי אי אפשר לנמסר והא דפרון כעומד מותר 2 משום דהוי כענין ספק ספיאא שמא עומד מרובה ואפי' כי לא נפיש ושוו כי הדדי מותר 7 והשתא שפיר קרי ליה ספק דצריהם אף קשה ממי איירא ספק דצריהם אפי' דצאורימא נמי שרי כיון דהאימר קרוב מן האיטור 8 דמעטס זה צני למישרי בשחיטה צמתה על מתנה וי"ל דהא דשרי הכא אי פרוץ נפיש היינו צח' אמות מנומנמות אצל שמא יש מעט יותר ואפי' אי פרוץ נפיש איכא ד' אמות 1 ולכן לא שרי אלא צפק דצריהם ואם תאמר דצפרק צ' דצוכרות (ד' י: 1) אמר נמצא מכוון צין שמי עיירות לרבנן יציאו עגלה אחת וימנו והשתא כל אחת מציא עגלה לעצמה דשמא קרובה היא ואפי' מנומנמות הא אמר הקרובה אפילו קרובות וי"ל דממה נפשך קני צלחת אס חוקה היא פטורה ואי קרובה בארבעה סבידי ליה לרב, וכל שהוה יתר מארבעה ההוה מפולש. ודחי רב חנן שאני מצוי עקוס דקא בקעי ביה רבים, מכלל דרב הונא אע"פ דלא בקעי רבים אסר, מאי שנא מדר' אמי ורבי אסי דא' אם נשתיר בו פסל ומפרץ פירצה עמי עשר, ופתחא את דרי אמר יודי. אפי' בדיאת תמן גידודי. [והלכתא כר' הונא]. ת"ר כיצד מערבין רה"ר עושה צורת הפתח מיכן כו'. עד בית הלל אומי עושה דלת מיכן ולחי או קורה מיכן. ואקשנין וכו' מערבין רה"ר והתניא יתר על כן א"ר יהוד'

אחת והא אי אפשר לנמסר התם נמי והואיל ולאו אדעתייהו לצד צבת אחת הוי צבדי שמים 6 וי"ל 6 והואיל ואי אפשר לנמסר אלא ע"י טורח גדול לא הטרמיו לנמסר ולמדוד צפק דצריהם וכן משמע מלשון הקונטרס דפי' דרוב צני אדם אין יכולים לנמסר והוי ספק לנמסר ואסור או לא לנמסר ומותר וה"ר שמעיה פי' דמצי למימר דידיד אדם נמי אי אפשר לנמסר והא דפרון כעומד מותר 2 משום דהוי כענין ספק ספיאא שמא עומד מרובה ואפי' כי לא נפיש ושוו כי הדדי מותר 7 והשתא שפיר קרי ליה ספק דצריהם אף קשה ממי איירא ספק דצריהם אפי' דצאורימא נמי שרי כיון דהאימר קרוב מן האיטור 8 דמעטס זה צני למישרי בשחיטה צמתה על מתנה וי"ל דהא דשרי הכא אי פרוץ נפיש היינו צח' אמות מנומנמות אצל שמא יש מעט יותר ואפי' אי פרוץ נפיש איכא ד' אמות 1 ולכן לא שרי אלא צפק דצריהם ואם תאמר דצפרק צ' דצוכרות (ד' י: 1) אמר נמצא מכוון צין שמי עיירות לרבנן יציאו עגלה אחת וימנו והשתא כל אחת מציא עגלה לעצמה דשמא קרובה היא ואפי' מנומנמות הא אמר הקרובה אפילו קרובות וי"ל דממה נפשך קני צלחת אס חוקה היא פטורה ואי קרובה בארבעה סבידי ליה לרב, וכל שהוה יתר מארבעה ההוה מפולש. ודחי רב חנן שאני מצוי עקוס דקא בקעי ביה רבים, מכלל דרב הונא אע"פ דלא בקעי רבים אסר, מאי שנא מדר' אמי ורבי אסי דא' אם נשתיר בו פסל ומפרץ פירצה עמי עשר, ופתחא את דרי אמר יודי. אפי' בדיאת תמן גידודי. [והלכתא כר' הונא]. ת"ר כיצד מערבין רה"ר עושה צורת הפתח מיכן כו'. עד בית הלל אומי עושה דלת מיכן ולחי או קורה מיכן. ואקשנין וכו' מערבין רה"ר והתניא יתר על כן א"ר יהוד'

אחת והא אי אפשר לנמסר התם נמי והואיל ולאו אדעתייהו לצד צבת אחת הוי צבדי שמים 6 וי"ל 6 והואיל ואי אפשר לנמסר אלא ע"י טורח גדול לא הטרמיו לנמסר ולמדוד צפק דצריהם וכן משמע מלשון הקונטרס דפי' דרוב צני אדם אין יכולים לנמסר והוי ספק לנמסר ואסור או לא לנמסר ומותר וה"ר שמעיה פי' דמצי למימר דידיד אדם נמי אי אפשר לנמסר והא דפרון כעומד מותר 2 משום דהוי כענין ספק ספיאא שמא עומד מרובה ואפי' כי לא נפיש ושוו כי הדדי מותר 7 והשתא שפיר קרי ליה ספק דצריהם אף קשה ממי איירא ספק דצריהם אפי' דצאורימא נמי שרי כיון דהאימר קרוב מן האיטור 8 דמעטס זה צני למישרי בשחיטה צמתה על מתנה וי"ל דהא דשרי הכא אי פרוץ נפיש היינו צח' אמות מנומנמות אצל שמא יש מעט יותר ואפי' אי פרוץ נפיש איכא ד' אמות 1 ולכן לא שרי אלא צפק דצריהם ואם תאמר דצפרק צ' דצוכרות (ד' י: 1) אמר נמצא מכוון צין שמי עיירות לרבנן יציאו עגלה אחת וימנו והשתא כל אחת מציא עגלה לעצמה דשמא קרובה היא ואפי' מנומנמות הא אמר הקרובה אפילו קרובות וי"ל דממה נפשך קני צלחת אס חוקה היא פטורה ואי קרובה בארבעה סבידי ליה לרב, וכל שהוה יתר מארבעה ההוה מפולש. ודחי רב חנן שאני מצוי עקוס דקא בקעי ביה רבים, מכלל דרב הונא אע"פ דלא בקעי רבים אסר, מאי שנא מדר' אמי ורבי אסי דא' אם נשתיר בו פסל ומפרץ פירצה עמי עשר, ופתחא את דרי אמר יודי. אפי' בדיאת תמן גידודי. [והלכתא כר' הונא]. ת"ר כיצד מערבין רה"ר עושה צורת הפתח מיכן כו'. עד בית הלל אומי עושה דלת מיכן ולחי או קורה מיכן. ואקשנין וכו' מערבין רה"ר והתניא יתר על כן א"ר יהוד'

רבינו הגנאל

מצדדין בעשר, מאמצעיותו בקרן זווית בארבעה, ורב הונא אמר בין מן הצדדין בין מן האמצעיותו בארבעה, דרב איקלע לדמחריא ועבד עובדא כוותי, א"ל גדר גדר. כלומר לא שהלכה כך אלא ראה אותן שמקלין והחמיר עליהן. אמר רב נחמן בר יצחק כרב הונא מסתברא, דהא אמר רב במבוי עקוס כמין גומא 8 ונפרץ בסופו שהוא כמו מצידו, ואמר תורתו כמו מפולש. ואי אפשר לומר כשפירצתו יתר מעשר דהאמר שמואל תורתו כפתח. וביתר מעשר ליכא מאן דמכשר. אלא ודאי בפתות משער ואמר רב כמפולש. אלא פירצה מצוי מצידו בארבעה סבידי ליה לרב, וכל שהוה יתר מארבעה ההוה מפולש. ודחי רב חנן שאני מצוי עקוס דקא בקעי ביה רבים, מכלל דרב הונא אע"פ דלא בקעי רבים אסר, מאי שנא מדר' אמי ורבי אסי דא' אם נשתיר בו פסל ומפרץ פירצה עמי עשר, ופתחא את דרי אמר יודי. אפי' בדיאת תמן גידודי. [והלכתא כר' הונא]. ת"ר כיצד מערבין רה"ר עושה צורת הפתח מיכן כו'. עד בית הלל אומי עושה דלת מיכן ולחי או קורה מיכן. ואקשנין וכו' מערבין רה"ר והתניא יתר על כן א"ר יהוד'

6 דמ"ל גלס.

פרק ראשון עירובין

אחת והא אי אפשר לנמסר התם נמי והואיל ולאו אדעתייהו לצד צבת אחת הוי צבדי שמים 6 וי"ל 6 והואיל ואי אפשר לנמסר אלא ע"י טורח גדול לא הטרמיו לנמסר ולמדוד צפק דצריהם וכן משמע מלשון הקונטרס דפי' דרוב צני אדם אין יכולים לנמסר והוי ספק לנמסר ואסור או לא לנמסר ומותר וה"ר שמעיה פי' דמצי למימר דידיד אדם נמי אי אפשר לנמסר והא דפרון כעומד מותר 2 משום דהוי כענין ספק ספיאא שמא עומד מרובה ואפי' כי לא נפיש ושוו כי הדדי מותר 7 והשתא שפיר קרי ליה ספק דצריהם אף קשה ממי איירא ספק דצריהם אפי' דצאורימא נמי שרי כיון דהאימר קרוב מן האיטור 8 דמעטס זה צני למישרי בשחיטה צמתה על מתנה וי"ל דהא דשרי הכא אי פרוץ נפיש היינו צח' אמות מנומנמות אצל שמא יש מעט יותר ואפי' אי פרוץ נפיש איכא ד' אמות 1 ולכן לא שרי אלא צפק דצריהם ואם תאמר דצפרק צ' דצוכרות (ד' י: 1) אמר נמצא מכוון צין שמי עיירות לרבנן יציאו עגלה אחת וימנו והשתא כל אחת מציא עגלה לעצמה דשמא קרובה היא ואפי' מנומנמות הא אמר הקרובה אפילו קרובות וי"ל דממה נפשך קני צלחת אס חוקה היא פטורה ואי קרובה בארבעה סבידי ליה לרב, וכל שהוה יתר מארבעה ההוה מפולש. ודחי רב חנן שאני מצוי עקוס דקא בקעי ביה רבים, מכלל דרב הונא אע"פ דלא בקעי רבים אסר, מאי שנא מדר' אמי ורבי אסי דא' אם נשתיר בו פסל ומפרץ פירצה עמי עשר, ופתחא את דרי אמר יודי. אפי' בדיאת תמן גידודי. [והלכתא כר' הונא]. ת"ר כיצד מערבין רה"ר עושה צורת הפתח מיכן כו'. עד בית הלל אומי עושה דלת מיכן ולחי או קורה מיכן. ואקשנין וכו' מערבין רה"ר והתניא יתר על כן א"ר יהוד'

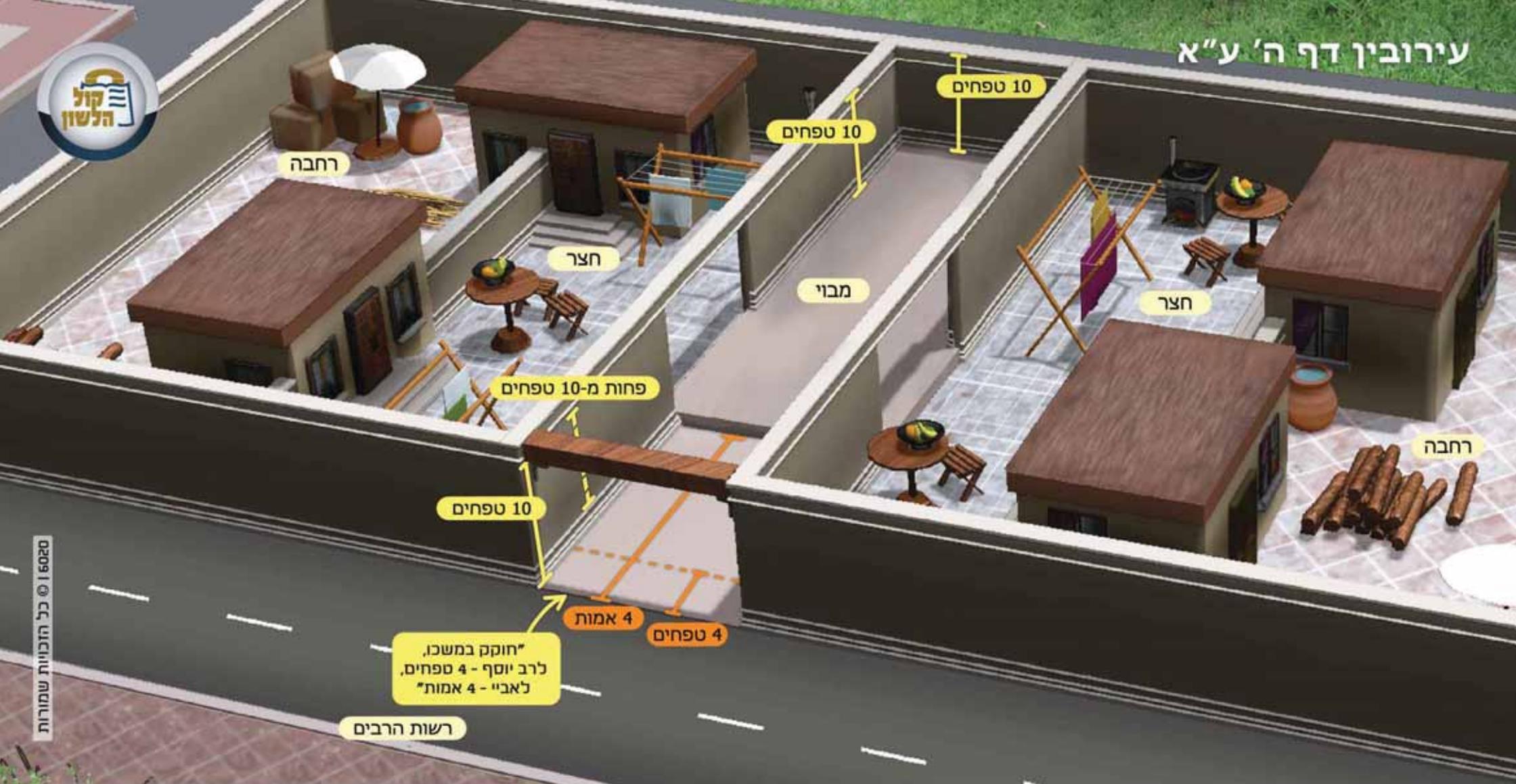
אחת והא אי אפשר לנמסר התם נמי והואיל ולאו אדעתייהו לצד צבת אחת הוי צבדי שמים 6 וי"ל 6 והואיל ואי אפשר לנמסר אלא ע"י טורח גדול לא הטרמיו לנמסר ולמדוד צפק דצריהם וכן משמע מלשון הקונטרס דפי' דרוב צני אדם אין יכולים לנמסר והוי ספק לנמסר ואסור או לא לנמסר ומותר וה"ר שמעיה פי' דמצי למימר דידיד אדם נמי אי אפשר לנמסר והא דפרון כעומד מותר 2 משום דהוי כענין ספק ספיאא שמא עומד מרובה ואפי' כי לא נפיש ושוו כי הדדי מותר 7 והשתא שפיר קרי ליה ספק דצריהם אף קשה ממי איירא ספק דצריהם אפי' דצאורימא נמי שרי כיון דהאימר קרוב מן האיטור 8 דמעטס זה צני למישרי בשחיטה צמתה על מתנה וי"ל דהא דשרי הכא אי פרוץ נפיש היינו צח' אמות מנומנמות אצל שמא יש מעט יותר ואפי' אי פרוץ נפיש איכא ד' אמות 1 ולכן לא שרי אלא צפק דצריהם ואם תאמר דצפרק צ' דצוכרות (ד' י: 1) אמר נמצא מכוון צין שמי עיירות לרבנן יציאו עגלה אחת וימנו והשתא כל אחת מציא עגלה לעצמה דשמא קרובה היא ואפי' מנומנמות הא אמר הקרובה אפילו קרובות וי"ל דממה נפשך קני צלחת אס חוקה היא פטורה ואי קרובה בארבעה סבידי ליה לרב, וכל שהוה יתר מארבעה ההוה מפולש. ודחי רב חנן שאני מצוי עקוס דקא בקעי ביה רבים, מכלל דרב הונא אע"פ דלא בקעי רבים אסר, מאי שנא מדר' אמי ורבי אסי דא' אם נשתיר בו פסל ומפרץ פירצה עמי עשר, ופתחא את דרי אמר יודי. אפי' בדיאת תמן גידודי. [והלכתא כר' הונא]. ת"ר כיצד מערבין רה"ר עושה צורת הפתח מיכן כו'. עד בית הלל אומי עושה דלת מיכן ולחי או קורה מיכן. ואקשנין וכו' מערבין רה"ר והתניא יתר על כן א"ר יהוד'

אחת והא אי אפשר לנמסר התם נמי והואיל ולאו אדעתייהו לצד צבת אחת הוי צבדי שמים 6 וי"ל 6 והואיל ואי אפשר לנמסר אלא ע"י טורח גדול לא הטרמיו לנמסר ולמדוד צפק דצריהם וכן משמע מלשון הקונטרס דפי' דרוב צני אדם אין יכולים לנמסר והוי ספק לנמסר ואסור או לא לנמסר ומותר וה"ר שמעיה פי' דמצי למימר דידיד אדם נמי אי אפשר לנמסר והא דפרון כעומד מותר 2 משום דהוי כענין ספק ספיאא שמא עומד מרובה ואפי' כי לא נפיש ושוו כי הדדי מותר 7 והשתא שפיר קרי ליה ספק דצריהם אף קשה ממי איירא ספק דצריהם אפי' דצאורימא נמי שרי כיון דהאימר קרוב מן האיטור 8 דמעטס זה צני למישרי בשחיטה צמתה על מתנה וי"ל דהא דשרי הכא אי פרוץ נפיש היינו צח' אמות מנומנמות אצל שמא יש מעט יותר ואפי' אי פרוץ נפיש איכא ד' אמות 1 ולכן לא שרי אלא צפק דצריהם ואם תאמר דצפרק צ' דצוכרות (ד' י: 1) אמר נמצא מכוון צין שמי עיירות לרבנן יציאו עגלה אחת וימנו והשתא כל אחת מציא עגלה לעצמה דשמא קרובה היא ואפי' מנומנמות הא אמר הקרובה אפילו קרובות וי"ל דממה נפשך קני צלחת אס חוקה היא פטורה ואי קרובה בארבעה סבידי ליה לרב, וכל שהוה יתר מארבעה ההוה מפולש. ודחי רב חנן שאני מצוי עקוס דקא בקעי ביה רבים, מכלל דרב הונא אע"פ דלא בקעי רבים אסר, מאי שנא מדר' אמי ורבי אסי דא' אם נשתיר בו פסל ומפרץ פירצה עמי עשר, ופתחא את דרי אמר יודי. אפי' בדיאת תמן גידודי. [והלכתא כר' הונא]. ת"ר כיצד מערבין רה"ר עושה צורת הפתח מיכן כו'. עד בית הלל אומי עושה דלת מיכן ולחי או קורה מיכן. ואקשנין וכו' מערבין רה"ר והתניא יתר על כן א"ר יהוד'

אחת והא אי אפשר לנמסר התם נמי והואיל ולאו אדעתייהו לצד צבת אחת הוי צבדי שמים 6 וי"ל 6 והואיל ואי אפשר לנמסר אלא ע"י טורח גדול לא הטרמיו לנמסר ולמדוד צפק דצריהם וכן משמע מלשון הקונטרס דפי' דרוב צני אדם אין יכולים לנמסר והוי ספק לנמסר ואסור או לא לנמסר ומותר וה"ר שמעיה פי' דמצי למימר דידיד אדם נמי אי אפשר לנמסר והא דפרון כעומד מותר 2 משום דהוי כענין ספק ספיאא שמא עומד מרובה ואפי' כי לא נפיש ושוו כי הדדי מותר 7 והשתא שפיר קרי ליה ספק דצריהם אף קשה ממי איירא ספק דצריהם אפי' דצאורימא נמי שרי כיון דהאימר קרוב מן האיטור 8 דמעטס זה צני למישרי בשחיטה צמתה על מתנה וי"ל דהא דשרי הכא אי פרוץ נפיש היינו צח' אמות מנומנמות אצל שמא יש מעט יותר ואפי' אי פרוץ נפיש איכא ד' אמות 1 ולכן לא שרי אלא צפק דצריהם ואם תאמר דצפרק צ' דצוכרות (ד' י: 1) אמר נמצא מכוון צין שמי עיירות לרבנן יציאו עגלה אחת וימנו והשתא כל אחת מציא עגלה לעצמה דשמא קרובה היא ואפי' מנומנמות הא אמר הקרובה אפילו קרובות וי"ל דממה נפשך קני צלחת אס חוקה היא פטורה ואי קרובה בארבעה סבידי ליה לרב, וכל שהוה יתר מארבעה ההוה מפולש. ודחי רב חנן שאני מצוי עקוס דקא בקעי ביה רבים, מכלל דרב הונא אע"פ דלא בקעי רבים אסר, מאי שנא מדר' אמי ורבי אסי דא' אם נשתיר בו פסל ומפרץ פירצה עמי עשר, ופתחא את דרי אמר יודי. אפי' בדיאת תמן גידודי. [והלכתא כר' הונא]. ת"ר כיצד מערבין רה"ר עושה צורת הפתח מיכן כו'. עד בית הלל אומי עושה דלת מיכן ולחי או קורה מיכן. ואקשנין וכו' מערבין רה"ר והתניא יתר על כן א"ר יהוד'

אחת והא אי אפשר לנמסר התם נמי והואיל ולאו אדעתייהו לצד צבת אחת הוי צבדי שמים 6 וי"ל 6 והואיל ואי אפשר לנמסר אלא ע"י טורח גדול לא הטרמיו לנמסר ולמדוד צפק דצריהם וכן משמע מלשון הקונטרס דפי' דרוב צני אדם אין יכולים לנמסר והוי ספק לנמסר ואסור או לא לנמסר ומותר וה"ר שמעיה פי' דמצי למימר דידיד אדם נמי אי אפשר לנמסר והא דפרון כעומד מותר 2 משום דהוי כענין ספק ספיאא שמא עומד מרובה ואפי' כי לא נפיש ושוו כי הדדי מותר 7 והשתא שפיר קרי ליה ספק דצריהם אף קשה ממי איירא ספק דצריהם אפי' דצאורימא נמי שרי כיון דהאימר קרוב מן האיטור 8 דמעטס זה צני למישרי בשחיטה צמתה על מתנה וי"ל דהא דשרי הכא אי פרוץ נפיש היינו צח' אמות מנומנמות אצל שמא יש מעט יותר ואפי' אי פרוץ נפיש איכא ד' אמות 1 ולכן לא שרי אלא צפק דצריהם ואם תאמר דצפרק צ' דצוכרות (ד' י: 1) אמר נמצא מכוון צין שמי עיירות לרבנן יציאו עגלה אחת וימנו והשתא כל אחת מציא עגלה לעצמה דשמא קרובה היא ואפי' מנומנמות הא אמר הקרובה אפילו קרובות וי"ל דממה נפשך קני צלחת אס חוקה היא פטורה ואי קרובה בארבעה סבידי ליה לרב, וכל שהוה יתר מארבעה ההוה מפולש. ודחי רב חנן שאני מצוי עקוס דקא בקעי ביה רבים, מכלל דרב הונא אע"פ דלא בקעי רבים אסר, מאי שנא מדר' אמי ורבי אסי דא' אם נשתיר בו פסל ומפרץ פירצה עמי עשר, ופתחא את דרי אמר יודי. אפי' בדיאת תמן גידודי. [והלכתא כר' הונא]. ת"ר כיצד מערבין רה"ר עושה צורת הפתח מיכן כו'. עד בית הלל אומי עושה דלת מיכן ולחי או קורה מיכן. ואקשנין וכו' מערבין רה"ר והתניא יתר על כן א"ר יהוד'

אחת והא אי אפשר לנמסר התם נמי והואיל ולאו אדעתייהו לצד צבת אחת הוי צבדי שמים 6 וי"ל 6 והואיל ואי אפשר לנמסר אלא ע"י טורח גדול לא הטרמיו לנמסר ולמדוד צפק דצריהם וכן משמע מלשון הקונטרס דפי' דרוב צני אדם אין יכולים לנמסר והוי ספק לנמסר ואסור או לא לנמסר ומותר וה"ר שמעיה פי' דמצי למימר דידיד אדם נמי אי אפשר לנמסר והא דפרון כעומד מותר 2 משום דהוי כענין ספק ספיאא שמא עומד מרובה ואפי' כי לא נפיש ושוו כי הדדי מותר 7 והשתא שפיר קרי ליה ספק דצריהם אף קשה ממי איירא ספק דצריהם אפי' דצאורימא נמי שרי כיון דהאימר קרוב מן האיטור 8 דמעטס זה צני למישרי בשחיטה צמתה על מתנה וי"ל דהא דשרי הכא אי פרוץ נפיש היינו צח' אמות מנומנמות אצל שמא יש מעט יותר ואפי' אי פרוץ נפיש איכא ד' אמות 1 ולכן לא שרי אלא צפק דצריהם ואם תאמר דצפרק צ' דצוכרות (ד' י: 1) אמר נמצא מכוון צין שמי עיירות לרבנן יציאו עגלה אחת וימנו והשתא כל אחת מציא עגלה לעצמה דשמא קרובה היא ואפי' מנומנמות הא אמר הקרובה אפילו קרובות וי"ל דממה נפשך קני צלחת אס חוקה היא פטורה ואי קרובה בארבעה סבידי ליה לרב, וכל שהוה יתר מארבעה ההוה מפולש. ודחי רב חנן שאני מצוי עקוס דקא בקעי ביה רבים, מכלל דרב הונא אע"פ דלא בקעי רבים אסר, מאי שנא מדר' אמי ורבי אסי דא' אם נשתיר בו פסל ומפרץ פירצה עמי עשר, ופתחא את דרי אמר יודי. אפי' בדיאת תמן גידודי. [והלכתא כר' הונא]. ת"ר כיצד מערבין רה"ר עושה צורת הפתח מיכן כו'. עד בית הלל אומי עושה דלת מיכן ולחי או קורה מיכן. ואקשנין וכו' מערבין רה"ר והתניא יתר על כן א"ר יהוד'

רחבה

חצר

10 טפחים

10 טפחים

מבוי

חצר

פחות מ-10 טפחים

10 טפחים

4 אמות

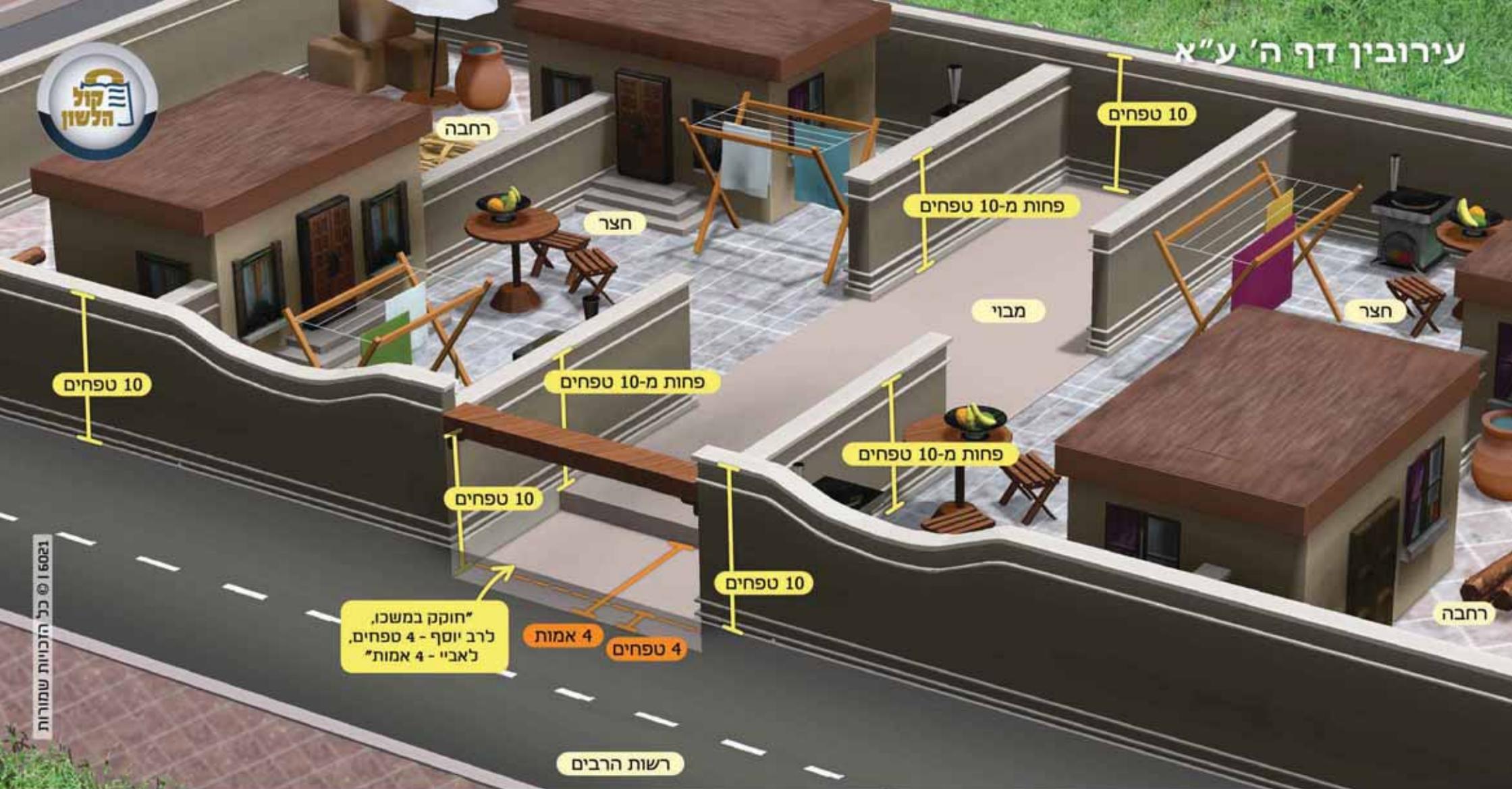
4 טפחים

"חוקק במשכו,
לרב יוסף - 4 טפחים,
לאב"י - 4 אמות"

רשות הרבים

"היה פחות מעשרה וחקק בו להשלימו וכו' רב יוסף אמר בארבעה [טפחים] אב"י אמר בארבע אמות"
כשכל מחיצות המבוי גבוהים י' טפחים, כביאור החזו"א על פי רש"י

עירובין דף ה' ע"א

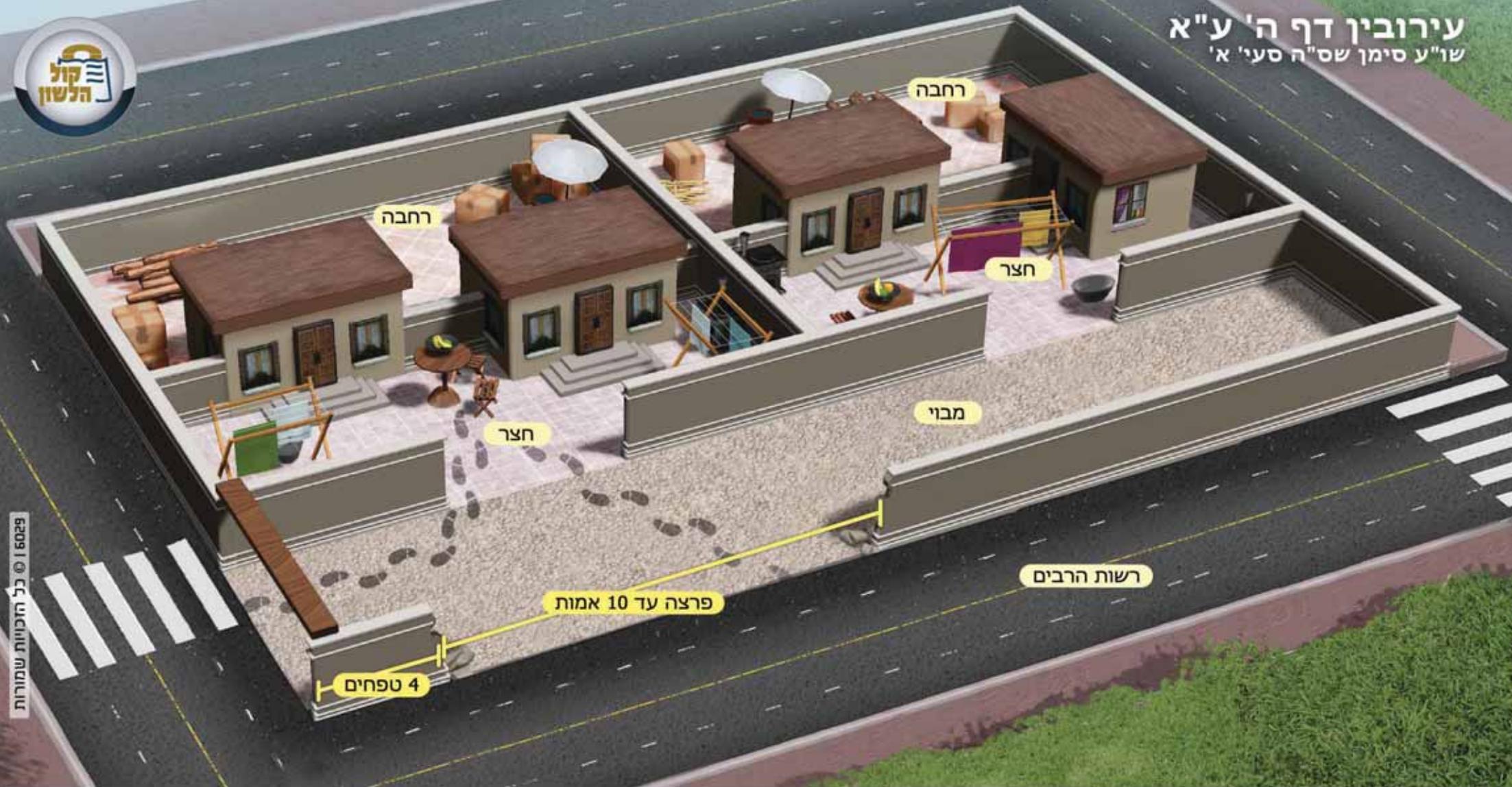
"חוקק במשכו,
לרב יוסף - 4 טפחים,
לאב"י - 4 אמות"

"היה פחות מעשרה וחקק בו להשלימו וכו' רב יוסף אמר בארבעה (טפחים) אב"י אמר בארבע אמות"
לשיטת הרי"ד והגר"ז שהמבוי רה"י מכח מחיצות החצרות"

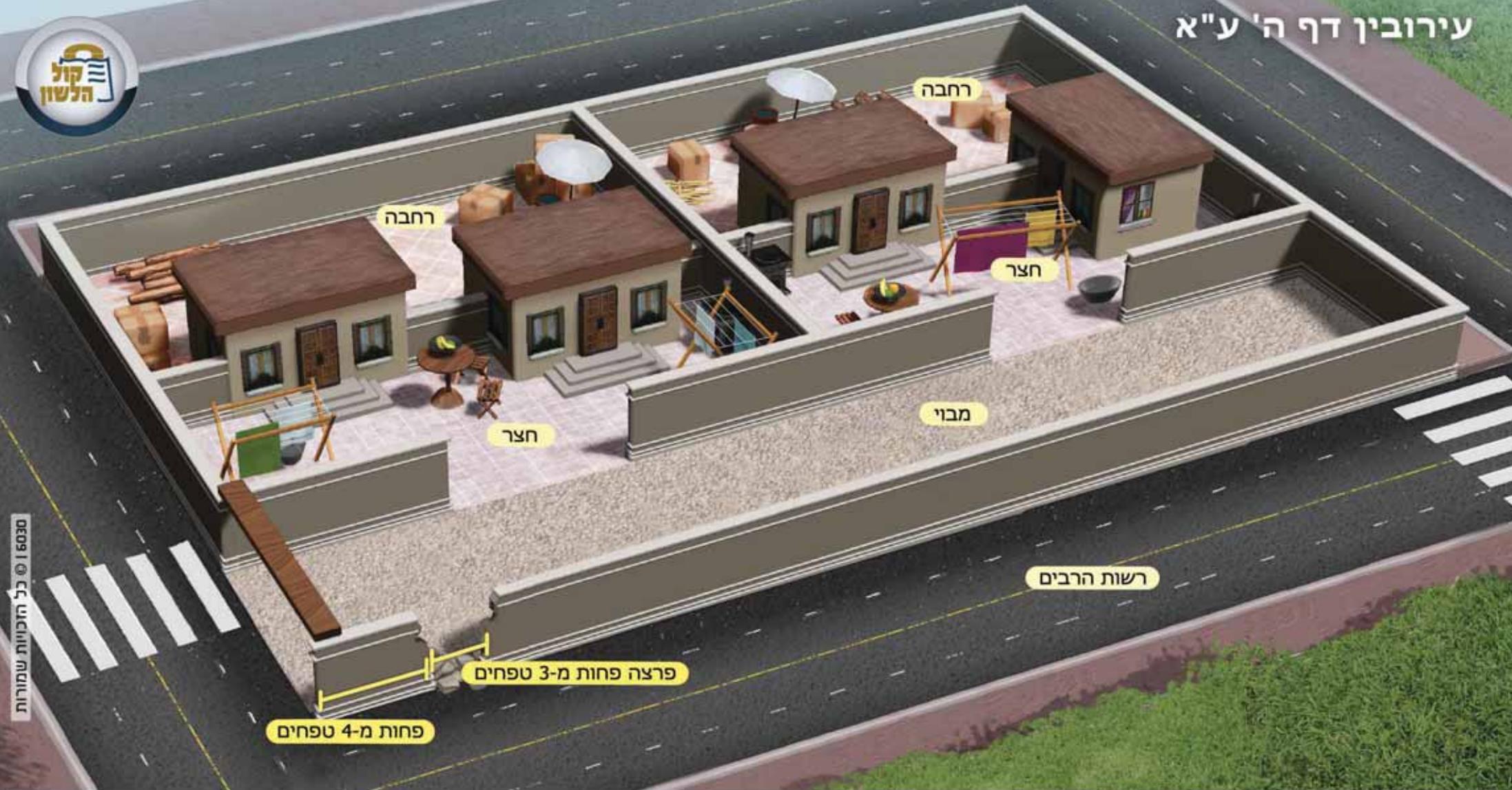
עירובין דף ה' ע"א

שו"ע סימן שס"ה סעי' א'

© 5029 | כל הזכויות שמורות

מבוי שנפרץ מצידו כלפי ראשו וכו' אם יש שם פס ד' מתיר בפרצה עד עשר וכו'

רחבה

רחבה

חצר

חצר

מבוי

רשות הרבים

פרצה פחות מ-3 טפחים

פחות מ-4 טפחים

עירובין דף ה' ע"א | דף ע"ג ע"ב

שו"ע סי' שס"ג סעיף כ"ו

59101 © כל הזכויות שמורות

אין מבוי נותר בלחי וקורה עד שיהו בתים וחצירות פתוחים לתוכו

רחבה

חצר

חצר

רחבה

פחות מ-4 טפחים

4 טפחים ומשהו

מבוי

רשות הרבים

15035-2 © כל הזכויות שמורות

"ואי בד' היכי משכחת לה"

וכתבו התוס' (ד"ה ואי) דשיעור מבוי בארבעה טפחים היינו בארבעה ומשהו

רחבה

חצר

חצר

מבוי

4 טפחים ומשהו

רשות הרבים

רחבה

10 טפחים

עירובין דף ה' ע"א
רש"י ד"ה ארכו

רחבה

חצר

מבוי מרובע שדינו כחצר

פס ד'

חצר

רחבה

רשות הרבים

© 15037 כל הזכויות שמורות

"אבל מרובע דין חצר עליו" (רש"י)

עירובין דף ה' ע"א

רחבה

חצר

חצר

רחבה

4 טפחים

מבוי

4 טפחים ומשהו

רשות הרבים

"דפתח להו בקרן זזית"

[וכתבו הראשו' דמיירי בצורת הפתח כיון דקרן זזית חשיבא פירצה ואינה ניתרת בלחי וקורה].

15038 © כל הזכויות שמורות

רחבה

חצר

מבוי

חצר

פחות מ-4 אמות

רחבה

רשות הרבים

לחי הבולט מדפנו של מבוי, פחות מ-ד' אמות נידון משום לחי

עירובין דף ה' ע"א
שו"ע סי' שס"ג סעי' י"ב

רחבה

חצר

מבוי

חצר

רחבה

4 אמות

לחי

רשות הרבים

לחי הבולט מדפנו של מבוי וכו', ד' אמות נידון משום מבוי וצריך לחי אחר להתירו

עירובין דף ה' ע"ב

רש"י ד"ה ד' אמות

חצר

מבוי

חצר

נעשה לשם לחי
4 אמות

רשות הרבים

16043 | כל הזכויות שמורות

”ואע”ג דאילו עבדיה משום לחי הוי כשר וכו”

עירובין דף ה' ע"ב

שו"ע סי' שס"ג סעי' י"ב

חצר

מבוי

חצר

4 אמות

לחי

רשות הרבים

16045 © כל הזכויות שמורות

”אי דמוקי ליה בהדיה אוסופי הוא דקא מוסיף עליה נועיין במאירי[”

עירובין דף ה' ע"ב

שו"ע סימן שס"ג סעי' י"ב

חצר

מבוי

חצר

4 אמות

לחי

רשות הרבים

16046 | כל הזכויות שמורות

אמר רב פפא דמוקי ליה לאידך גיסא

חצר

מבוי

חצר

4 אמות

לחי

רשות הרבים

© 16047 כל הזכויות שמורות

חצר

מבוי

חצר

4 אמות

לחי

רשות הרבים

16048 © כל הזכויות שמורות

עירובין דף ה' ע"ב
שו"ע סי' שס"ג סעי' י"ב

16049 © כל הזכויות שמורות

"דמטפי ביה" וברש"י "עב ממנו... שימשך ממנו ולחוץ"

עירובין דף ה' ע"ב

שו"ע סי' שס"ג סעי' י"ב

2-5496-2 | כל הזכויות שמורות

"דמטפי ביה" וברש"י "עב ממנו... שימשך... הימנו ולפנים"

עירובין דף ה' ע"ב

שו"ע סי' שס"ג סעי' י"ב

חצר

מבוי

חצר

4 אמות

לחי

רשות הרבים

16050 | כל הזכויות שמורות

"דמבצר ביה" וברש"י "דק ממנו כדי שימשך ממנו ולחוץ"

עירובין דף ה' ע"ב

שו"ע סי' שס"ג סעי' י"ב

"דמבצר ביה" וברש"י "דק ממנו כדי שימשך... הימנו ולפנים"

עירובין דף ה' ע"ב

משנ"ב סי' שס"ג סוף סק"מ

© כל הזכויות שמורות 16051

”מבוי שבע נותר בעומד מרובה וכו”

עירובין דף ה' ע"ב

חצר

מבוי

חצר

רחבה

רשות הרבים

פחות מ-10 אמות

פחות מ-10 אמות

פחות מ-10 אמות

פחות מ-10 אמות

© כל הזכויות שמורות | 6054

"חצר... ניתרת בעומד מרובה על הפרוץ"
וברש"י "אפילו נפרצו בה פרצות הרבה בד' מחיצותיה סביב"

עירובין דף ה' ע"ב

רש"י ד"ה אינו

חצר

מבוי

11 אמה

פרצה יותר מ-10 אמות - אוסרת

12 אמה

חצר

רחבה

10 אמות

פרצת 10 אמה אינה אוסרת כשאינה במילואה

13 אמה

8 אמות

פרצת 8 אמות כשהיא במילואה - אוסרת

© כל הזכויות שמורות | 6055

"חצר אין פרצת עשר אוסרת בה, אא"כ הוי מילואו דכותל או יותר מעשר"

עירובין דף ה' ע"ב שו"ע סי' שס"ג סוף סק"מ

חצר

מבוי 8 אמות

חצר

4 אמות בצמצום

פסול ללחי ואינו עומד מרובה

4 אמות בצמצום

פחות מ-ד' אמות נידון כלחי

ד' אמות שוחקות מתיר בעומד מרובה

רשות הרבים

© כל הזכויות שמורות 16056-2

“במבוי שמונה וכו’ אי עומד נפיש ניתר בעומד מרובה על הפרוץ, ואי פרוץ נפיש נידון משום לחי”